

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка
Циклова комісія гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Лариса РАЦ
2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культурологія

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність **014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)**
Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Музичне мистецтво)**

Кременець – 2022

Левенець М. В. Мистецтво : робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець, 2022. 12 с.

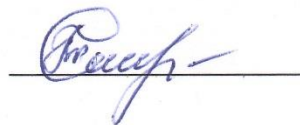
Розробник:

Левенець Марія Володимирівна – викладач циклової комісії гуманітарних дисциплін Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії гуманітарних дисциплін

Протокол від «31» серпня 2022 р. № 1

Голова циклової комісії

Оксана ТЕРП'ЯК

1. Вступ

Програма курсу «Культурологія» спрямована на формування у студентів базових знань з історії розвитку мистецтва та архітектури від первісності до XXI ст., ознайомлення з культурними доробками провідних країн світу, шедеврами мистецтва, історією їх створення.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Культурологія» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Музичне мистецтво) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS: 2	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна
Змістових модулів – 2	Спеціальність 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)	
Загальна кількість годин – 60	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки:
		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи здобувача освіти – 1	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Семестр
		3-й
		Лекції
		16 год
		Семінарські
		16 год
		Самостійна робота
		28 год
		Вид контролю: Залік – 3 семестр

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 53 % / 47 %.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів фахової передвищої освіти з основними еволюційними фазами світового мистецтва, шедеврами мистецтва світу, стилевими особливостями мистецтва різних часів, творчістю провідних митців

Завдання навчальної дисципліни:

- формування цілісного уявлення про розвиток мистецтва;
- засвоєння основних мистецтвознавчих понять та відповідної термінології, розуміння зв'язків мистецтв з природним і культурним середовищем життєдіяльності людини;
- засвоєння знань про особливості мистецтва різних епох і різних народів світу;
- формування умінь використовувати отримані теоретичні знання у процесі самостійної творчої діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК16 Здатність до інтеграції знань з педагогіки, психології, музичного мистецтва, синтезу мистецтв, інших навчальних предметів та їх застосування у процесі виконання професійних завдань.

Програмні результати навчання

РН2 Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами.

РН6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Мистецтво європейського культурного регіону

Тема 1. Архітектура — кам'яний літопис століть

Греція — колыска європейської цивілізації. Сюжет міфу «Викрадення Європи» у творчості європейських митців. Антична архітектура.

Монастирі й замки Європи у романському стилі. Базилика — провідний тип церковних споруд. Нотр-Дам де Парі у Франції — перший готичний собор, зразок синтезу мистецтв. Пізня «полум'яніюча» готика в Італії, Іспанії.

Архітектура Ренесансу і бароко. Приклад поєднання стилів: собор і площа Св. Петра в Римі. Галантність рококо. Палацово-парковий комплекс Версаль у Франції — взірець класицизму.

Споруди основоположника стилю модерн В. Орта в Брюсселі. Шедеври А. Гауді у Барселоні. Архітектура конструктивізму (Ле Корбюзьє) і деконструктивізму (З. Хадід). Сучасні споруди у стилі хай-тек і еко-тек.

Тема 2. Скульптура — мовчазна потаємна муза

Антична скульптура – гімн людині. Грецькі статуї та рельєфи. Римський скульптурний портрет: парадний, камерний, кінний.

Сакральна скульптура європейського Середньовіччя. Мікеланджело — один з титанів Відродження, передвісник бароко. Капела Медічі у Флоренції. Мова барокової пластики Л. Берніні (Аполлон і Дафна).

«Амур» Е. Фальконе — ідеал краси доби рококо. Скульптура класицизму. Творчість О. Родена.

Скульптури епохи модернізму і постмодернізму: П. Пікассо, К. Бранкузі, А. Джакометті та ін. Нове пластичне мислення сучасності: зразки гігантоманії (Атоніум у Брюсселі), кінетична скульптура.

Тема 3. Різнокольоровий світ європейського живопису

Первісні наскельні малюнки печер Ласко (Франція) та Альтаміра (Іспанія). Мозаїки, фрески, іконопис, книжкова мініатюра Візантії. Канони фресок романської доби. Вітражі готичних соборів — «Біблія для неписьменних»: Шартрський собор у Франції.

«Титани» епохи Відродження та їхні шедеври: Леонардо да Вінчі, Рафаель Санті, Мікеланджело Буонаротті. Живопис Північного Відродження: «малі» голландці (Я. Ван Ейк, І. Босх, Я. Вермер, Ф. Халс, П. Клас та ін.) та «великі» голландці (П. П. Рубенс і Рембрандт).

«Золота доба» іспанського живопису: портрети Д. Веласкеса, картини й офорти Ф.Гойї. Досягнення національної школи живопису в Англії: сатира У. Хогарта, романтичні краєвиди Дж. Констебл і Дж. Тернера, портретна галерея Дж. Рейнольдса і Т. Гейнсборо.

Класична (Ж.-Л. Давід), романтична (Е. Делакруа) і реалістична (Г. Курбе) школи живопису Франції. Французькі імпресіоністи (К. Моне, Е. Мане, О. Ренуар, К. Піссарро, А. Сіслей, Е. Дега, Б. Морізо), постімпресіоністи (Ж.Сьора, П. Сіньяк) та неоімпресіоністи (П. Гоген), фовісти (А. Матісс). Живопис різних течій модернізму і постмодернізму.

Тема 4. Палітра стилів і жанрів музичного мистецтва: поєднання традицій і новаторства

Грецька музика — найдавніша в Європі. Образ Орфея в творах композиторів різних епох. Вершинні досягнення в царині поліфонічної музики (Й. С. Бах) і музичного симфонізму (Л. ван Бетховен).

Відень — центр музичної культури Європи. Віденська класична школа (Й. Гайдн, В.-А. Моцарт). Вальсова династія Штраусів. Віденський бал.

Італія — батьківщина оперного мистецтва: Дж. Россіні і Дж. Верді. Міланський театр Ла Скала і розвиток співу бельканто (Е. Карузо, Л. Паваротті та ін.).

Творчість і виконавство музикантів-романтиків Ф. Шопена, Ф. Ліста.

Твори К.Дебюссі — енциклопедія імпресіоністських образів.

Французькі шансоньє (Е. Піаф та ін.). Загадки гурту «Бітлз».

Змістовий модуль 2. Художня спадщина України

Тема 5. Архітектура

Храми Київської Русі. Замки й фортеці у Луцьку, Хотині, Олеську, Мукачеві та ін. Подих Ренесансу в архітектурі Львова. Українські дерев'яні церкви карпатського регіону.

Шедеври зодчества українського козацького бароко: Чернігівський колегіум; собор Різдва Богородиці у Козельці; Троїцький собор у м. Новомосковську; дзвіниці Софійського собору і Києво-Печерської лаври, Маріїнський палац, Андріївська церква в Києві. Барокова архітектура західноєвропейського зразка: Домініканський собор і собор Св. Юра у Львові, ратуша у Бучачі. Костели у західній Україні.

Палаці й палацово-паркові ансамблі у стилі класицизм. Еклектика архітектурно-пластичних образів оперних театрів у Києві, Львові, Одесі. Архітектурний ансамбль резиденції буковинських митрополитів у Чернівцях. Український модерн (будинок Полтавського губернського земства, будинок із химерами в Києві). Львівська сецесія. Помпезний неокласицизм і конструктивізм архітектури радянського періоду. Мова сучасного зодчества.

Тема 6. Скульптура

Керамічна скульптура Трипілля. Збруцький ідол. Сакральна скульптура. Експресія бароко у творчості І. Г. Пінзеля: статуї Собору Св. Юра у Львові, ратуші в Бучачі. Іконостаси.

Зразки пластики класицизму: пам'ятник А.-Є. Рішельє в Одесі, пам'ятник князю Володимиру в Києві, чотири фонтани на площі Ринок у Львові. Побутовий та історичний жанри у станковій скульптурі: Л. Позен. Пам'ятники і скульптурні портрети діячам української культури.

Світове визнання новаторської творчості основоположника кубізму в скульптурі О. Архипенка.

Українська скульптурна Шевченкіана (І. Кавалерідзе, М. Манізер, В. Одрехівський та ін.). Доробок скульпторів діаспори. Парк «Сад скульптур Лео Мола» у Вінніпегу. Пластична мова скульптури сучасності.

Тема 7. Живопис, графіка

Петрогліфи з гроту «Кам'яної Могили».

Поєднання мозаїки й фрески в монументальному живописі Київської держави.

Мистецтво іконопису, осередки в Києві (Алімпій), Жовкві (І. Руткович, Й. Кондзелевич).

Гравюра на дереві, міді. Українська парсуна.

Народний живопис: Козак Мамай.

Портрети Д. Левицького і В. Боровиковського у становленні стилю класицизм у живописі.

Т. Шевченко — художник і графік (академік гравюри). Розвиток історичного, побутового, пейзажного жанрів. Творчість М. Пимененка, С.Васильківського, О. Мурашка та ін.

Модерна графіка Г. Нарбута, М. Жука, конструктивізм В. Єрмілова. Станкові роботи та ілюстрації до літературної класики М. Дерегуса, В. Касіяна, В. Лопати, Г. і С. Якутовичів, А. Базилевича, представників української діаспори М. Левицького, Я. Гніздовського.

Художники-авангардисти О. Богомазов, О. Екстер, А. Петрицький, К. Малевич, О. Новаківський, Ф. Кричевський, Д. Бурлюк, В. Баранов-Росіне. Школа монументального живопису М. Бойчука. Львівська живописна школа (О. Новаківський, О. Кульчицька, І. Труш та ін.). Доробок митців радянської доби (О. Шовкуненко, Т. Яблонська, М. Глущенко, В. Зарецький; представники закарпатської школи А.Ерделі, Й. Бокшай, Ф. Манайло, В.Микита).

Народне мистецтво: К. Білокур, М. Примаченко, М. Тимченко. І. Сколоздра та ін.

Живопис сучасності: А. Криволап, І. Марчук, Т. Сільваші, О. Животков, О. Тістол та ін.

Тема 8. Музичне мистецтво

Український музичний фольклор: жанри й цикли пісен і танців, народні інструменти.

Музична культура Київської держави. Партесна музика у братських школах. Збірка «Сад божественних пісень» Г. Сковороди.

Хорові концерти М. Березовського, А. Веделя, Д. Бортнянського. Становлення національної композиторської школи. Діяльність і творчість М. Лисенка та його послідовників: М. Леонтовича, К. Стеценко і Я. Степового.

Фундатор Перемишльської композиторської школи М. Вербицький. Просвітницька діяльність і творчість А. Вахнянина, О. Нижанківського, Д. Січинського. Хорова і симфонічна творчість Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, С. Людкевича. В. Барвінський — майстер інструментальних мініатюр. Музика для дітей В. Косенка.

Нефольклорний стиль М. Скорика, неокласичні камерні симфонії Є. Станковича, хорові твори Лесі Дичко. Музичний авангард композиторів-шестидесятників і модернізація музичної мови: В. Годзяцький, В. Сильвестров, Л. Грабовський. Пісенна творчість П. Майбороди, О. Білаша, В. Івасюка та ін.

Музичне виконавство: Б. Гмиря, С. Крушельницька, А. Солов'яненко та ін.

Поп-музика. Пісенний форум «Червона рута. Рок-музика: гурти «Гайдамаки», «Скрябін», «Океан Ельзи», «Даха-Браха», «Онука» та ін.

Музика митців української діаспори.

Тема 9. Театр і кіно

Перші професійні актори — скоморохи. Шкільний театр козацько-гетьманської доби. Національний ляльковий театр вертеп. Перший український професійний театр під орудою О. Бачинського при товаристві “Руська бесіда” (1864). Принципи реалізму і народності «театру корифеїв»: музично-драматичного за формою і фольклорно-етнографічного за змістом. (М. Кропивницький, М. Старицький, І. Карпенко-Карий, П. Саксаганський, М. Садовський, М. Заньковецька). Діяльність першого стаціонарного українського театру в Києві. Новаторські експерименти видатного режисера і актора Л.

Курбаса у театрі «Березіль». Творчість А. Бучми, Н. Ужвій, Г. Юри та ін. Мережа драматичних і лялькових театрів.

Століття українського кінематографу. Картини О. Довженка («Земля» та ін.). Поетичне кіно («Тіні забутих предків», реж. С. Параджанов та ін.), «міська проза» К. Муратової. Козацький анімаційний серіал В. Дахна, культові мультфільми Д. Черкаського. Видатні актори: І. Миколайчук, Л. Биков, Б. Ступка та ін. Сучасні фільми — переможці міжнародних конкурсів: «Подорожні» (реж. І. Стрембіцький), «Плем'я» (реж. М. Слабошпицький).

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		лекції	семінарські	С.р.
Змістовий модуль 1. Мистецтво європейського культурного регіону				
Тема 1. Архітектура – кам'яний літопис століть	7	2	2	3
Тема 2. Скульптура – мовчазна потаємна муза	7	2	2	3
Тема 3. Різнокольоровий світ європейського живопису	8	2	2	4
Тема 4. Палітра стилів і жанрів музичного мистецтва: поєднання традицій і новаторства	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 1	30	8	8	14
Модуль 2. Художня спадщина України				
Тема 5. Архітектура	4	1	1	2
Тема 6. Скульптура	5	1	1	3
Тема 7. Живопис, графіка	7	2	2	3
Тема 8. Музичне мистецтво	7	2	2	3
Тема 9. Театр і кіно	7	2	2	3
Разом за змістовим модулем 2	30	8	8	14
Разом годин за навчальним планом	60	16	16	28

6. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Архітектура – кам'яний літопис століть	2
2	Скульптура – мовчазна потаємна муза	2

3	Різнокольоровий світ європейського живопису	2
4	Палітра стилів і жанрів музичного мистецтва: поєднання традицій і новаторства	2
5	Архітектура	1
6	Скульптура	1
7	Живопис, графіка	2
8	Музичне мистецтво	2
9	Театр і кіно	2
	Разом	16

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Архітектура – кам'яний літопис століть	3
2	Скульптура – мовчазна потаємна муза	3
3	Різнокольоровий світ європейського живопису	4
4	Палітра стилів і жанрів музичного мистецтва: поєднання традицій і новаторства	4
5	Архітектура	2
6	Скульптура	3
7	Живопис, графіка	3
8	Музичне мистецтво	3
9	Театр і кіно	3
	Разом	28

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на семінарських (практичних) заняттях

1-2 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє елементарними теоретичними знаннями, його відповіді правильні, але недостатньо осмислені; завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями.

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з помилками.

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує практичні завдання.

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; правильно виконує практичні завдання; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

8. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), практичні заняття, бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, брейнсторм, метод проектів.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

9. Методи контролю

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), практичні заняття, перевірка виконання здобувачами завдань самостійної роботи.

Підсумковий контроль: залік у 3-ому семестрі.

10. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, методичні посібники, мультимедійні презентації за змістом тем

11. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

Оцінку «4», «добре» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки

Оцінку «3», «задовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення навчальної дисципліни. Демонструє елементарні знання теоретичного матеріалу. Не здобув практичних умінь і

навичок, необхідних для громадянської діяльності в закладах загальної середньої освіти. Не вміє логічно мислити і висловлювати свою думку.

12. Рекомендована література

Основна

1. Масол Л. Мистецтво. Рівень стандарту, профільний рівень : підруч. для 10(11) класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 224 с.

2. Гайдамака О.В. Мистецтво : (рівень стандарту, профільний рівень) : підруч. для 10 (11) кл. закл. заг. серед. Освіти. Київ : Генеза, 2018. 224 с.

3. Панфілова Т. О. Історія мистецтва : навчально-методичні рекомендації. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2005. 24 с.

Додаткова

4. Рожко В. Українське православне церковне мистецтво Волині (IX – XX ст.) : історико-краєзнавчий нарис. Луцьк : Обласна друкарня, 2006 .400 с.

5. Тимків Б. М. Мистецтво України та діаспори: дереворізьба сакральна й ужиткова. Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2010 .312 с.

6. Типові освітні програми «Мистецтво» для 1-4, 5-9, 10-11 класів ЗЗСО. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi> (дата звернення : 15.08.2022 р.).